

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İLK

YAPITLARI

Şiirler Çağla

SÜLEYMAN ÇOBANOĞLU

ŞİİRLER ÇAĞLA

"Şiir hakkında yazmak ya da söylemek, şiiri daima sıkıştırır. Yazdıklarım kimbilir ne; bunu tam olarak bilemiyorum. Yine de, şiirin, "kıyamet koparken elindeki yeşil dalı dikmek", tekrar tekrar kesilen damarlara tekrar tekrar ulanmak, içimizde dolanan sıcak kurşunun dilde soğuması demek olduğunu kavriyorum. Beni uzaya dağılıvermekten, berbat bir duvarın ahmak bir tuğlası olmaktan kurtarıyor şiir: O ne sandığı kadar geniş, ne de sandığı kadar cılızdır.

"Çağla"dakilere gelince, Nereden bilmem, henüz taze bir şehzade iken kellesi uçurulan hece, bende kendine yer açtı. Eski ve kuru bir ağacın bendeki sürgünleri bunlar. Onca bateri içinde bir cura'ya heves ettim. Ki çaldığım odur.

Bir gün, ölümden önceki son canlılık kadar süren o "mühlet"te, vidalı ve madeni olmayan bir şiir olacağımı umuyorum."

Oğlak Yayınları, hece vezninin modern şiirdeki tek ustası Süleyman Çobanoğlu'nun ilk kitabını yayımlamakla gurur duyuyor.

Şiirler Çağla / Şiir

İLK
YAPITLARI

Şiirler
Çağla

SÜLEYMAN ÇOBANOĞLU

O Ğ L A K / İLK YAPITLARI

Şiirler Çağla / Süleyman Çobanoğlu

© Süleyman Çobanoğlu / Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti., 1995
Bu yapının bütün hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılarının dışında yayımcının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Kapak ve iç tasarım: Serdar Benli
Kapak fotoğrafı: Senay Haznedaroğlu
Dizgi düzeni: Fenice light 11 / 18 pt.
Ofset hazırlık: Oğlak Yayınları
Baskı: Şefik Matbaası, Tel: 551 55 87

Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti.
Genel Yönetim: Senay Haznedaroğlu
Yayın Yönetmeni: Raşit Çavaş
Meşrutiyet Caddesi, Kiblelizade Sokak 1 Tepe Han D:6
Şişhane-İstanbul Tel: 251 71 08-09, Faks: 293 65 50

Yedinci baskı: Temmuz 1995
ISBN 975 - 329 - 046 - 2

İçindekiler

1. Çitler İçinde

Curriculum Vitae	11
Sakin	12
Ayrık	14
Kulplu Beygir (Parasız Yatılı)	15
Asrı	17
İnşallah Hava Kapalı	18
Eski	19
Otis Tarda	21
Gitmek Bilgileri	22
Şehirden İndim Dağa	24
Acuze	25
Eminönü	26
Beyzâde'ye Dağları İşaret Ediyorum	28
Ağlamak	29
Elveda Çınar	30
Kervankıran	32
Lâmba	33
Tevellüd 1326	34
Gün Kavuşsun Diyerek	35
Sâdık	36

2. Glosolali

Cirit	39
Kapı	40
Dair	41
Eğerci Bellisin Benim Katımda	43
Çakırtেকে'de Hüzün	44
Dipte	45
Unutmak	47
Kuyu	49
Sızmalar	50

3. Şi rin Sana Anlattığı

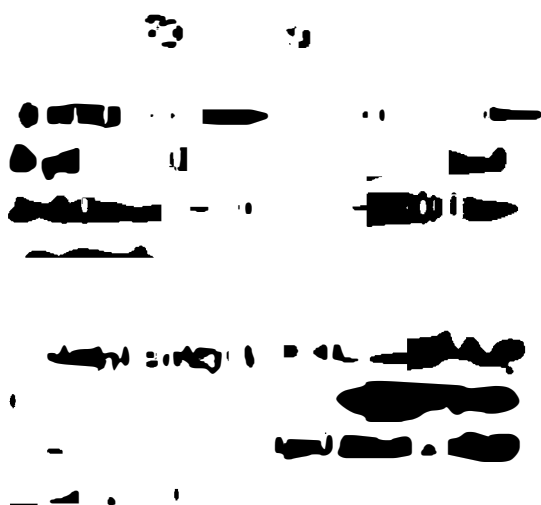
Bir Şiir Yazıyorum	55
Gina	56
Âsüde'ye Antoloji Hazırlarken	57
Cenazeden Sonra	58
Şiir Kasılmaları	59
Asaf Halet Çelebi	60
Şair	61
York Burnu'ndan Kartpostal	62
Âşikâr Efendi'nin Şiiri Üzerine	63
Türkçe	64
Kafiye	65

ÇIKAR ÖLGÜN BALIKLAR, CANSIZ PULLARI DONUK,
EN ACILI DAMARDAN ÇEKTİĞİN ÇÜRÜK AĞLA:
DEYİŞLER HASATINDA SÖZLERİN GÜLÜ KORUK,
ŞİRLER ÇAĞLA.

8 BİR SIRÇADIR HER ŞİİR, AĞIR GÜLLELER TAŞIR;
KALIN KESİKLER BAĞLAR İNCE İBRİŞİM BAĞLA
ÇÜNKÜ YÜREK YANGINI KIRLI BUZLA DALAŞIR,
ŞİRLER ÇAĞ'LA !

1. Çitler İçinde

9

Curriculum Vitae

Kötürüm bir oğlağa vâris kılınan bana,
Büyük şiir kuranlar bir ayna bıraktılar:
O zamanlar Haminnem zümrüt gözlü bir suna,
Dedem de tersanede taze bir çırahtılar...

.

Sakin

۱۷

Yolu tez geçmelisin, cılız, cıvık bir nehir,
uysal bir zehir gibi kimseye ilişmeden
her şey sonsuz karşılık ve sonsuz hakedişdir
yaşamak bereketsiz, biz bize, didişmeden

öte yandan akşamı kollamaman gerekir
saatlere uymamak öcü çok kötü fena
her şey sonsuz karşılık ve sonsuz hakedişdir
terfîlere karşılık teslimiyet ve gına

çocuklar iyi kolej, yarasa kahramanlar
ki onlar küt pabuçlar yamalılar giymesin
onlara ölçü/biçim tesbitli diplomalar
içinde kıvrılmalı bir hayatçık verilsin

eski evler içinde eski hatlar bir düřtür
olsa olsa ihtilam, selim akılla zina
al ayır paftaları hiç şüphesiz bölüştür
dört köře binalarda kolay oluyor zira

aklına yanıyorum bir küçük keçi alıp
ona nane, ona ot, ona tutku ne demek
bir çok kitap karmaşık tavanda kalıp kalıp
ışıksız oturmalar bunu öğretti demek

sonra acı bitecek; bak řu yeşil tüplerde
ne yaşlanma ne ölüm, sayısız mucize gen
sonra acı bitecek; şanslı terapilerde
şimdi lütfen biraz *cool*, biraz sakın ol lütfen!

Ayrık

Kalbin ârabî,
dudağın latin.

çomaksın. bazı,
kendisi itin.

bükülmek ki o,
o kadar çetin!

say kesik aygır
yanında çitin,

yer yok koşmaya,
yaraya tütün...

...

uzarken çağcıl
çengelde etin;

göktür görünen,
onunla yetin...

Kulplu Beygir
(Parasız Yatılı)

Ben ki bunca yorgunum, yorgun beni doğuran
bana çakıl ve tezek attınız yine atın
çekin, tam aortumda kavi çelikli tırpan;
çekin ruhun kehribar tesbihini kopartın!

15

sonra varsın saçılısın misinadan boşanmış
gönlün damlar dövdüren dolusu dizi dizi
bu çiçek bozuğunu anam gülle yıkarmış:
yaşla yurum dürterken kiminiz kiminizi

öküz ödü çalgılar benim de vardı gâfil.
değnek vardı ucunda yağmurdan sonra mantar
bazı bazı aklımda bir çiğnemlik karanfil
altmışyedi fordlarda onunçün başım tutar

tutar da çünkü bana topaç gibi bakarsız
budur çünkü urbası bir şiniklik arpanın
bir taşa bakmalara benzer öyle umarsız
bana nazar çalışı şu gündüzlü haspanın

bu sağrısız beygiri diktiniz bana şimdi
şimdi partal pabucum kaz gibi tirşeleşir
ben o Ahmet Rasim'e özendim de geldimdi,
gel ki halim gittikçe Minhacî'ye benzeşir!

idman yeri meşelik; yüzüm kül, dizim mayın
uçkurlu topdonu'nda büzülüyor yağsız kas
düşümün ümüğünde ben kalayım, atlayın!
üryanım: takılırım / atlarsınız: adidas!

Asrî

Sağlam olsun kapılar, koyalım sürgü, dayak
bir fazladan yığınak her türlü canavara

eski tanışlar dahil itimâde mahal yok
çünkü küçük bir siğil bazen büyük bir yara

meşin şezlong üstünde ruhiyatın hamarat
eli var bandırıyor serin kolonyalara

başka bütün nehirler çamurlu olabilir
kayalar değebilir sırça filikalara

kasketli rezil çocuk gazete bırakıyor
fakat ne bırakıyor, tehlikeli numara!

benim kuşa kumruya saza maza karnım tok
bir zaman öyle ama o gençlikti bir ara

kavi kabuk içinde artık alışın Monşer
ermiş bir tosbâ gibi yalnız oturmalara...

İnşallah Hava Kapalı

Bak ağaç hışırdıyor, zengin eve çağrılı
Mutlu bir yoksul gibi kirli başında tarak
Hazirandan gebe gök doğuruyor ağırlı
Kapkara saçlarını iki yana çarparak

Şom ağzını gererken sürü sürü kirliler,
Üzülsünler kalsın da beyaz yatta defile
Sen sessiz bir saçakta çaylar dile, nehirler!
Dile ki yağmur yağsın en kirli taşa bile!

Eski

Serkisof kapağında dedeniz alık alık
diğerinde mirlivâ, cepanelik ve erat
çekmeceler hıncahınç, etraf çok kalabalık
boşaltın ferah olsun, belki iyi bir fiyat

19

sürahi zaten kırık, sonra şu gümüş binit,
zaman sütçü atına döndürmüş biçareyi
devasa masalarda keza kırık bir divit
fütursuz salgılıyor mürekkep iyden iyi

rahleler kapanınca kilere sığıyor mu
âlâ, çünkü seveni hâlâ pek bulunuyor
fakat şu yeşil cildi alır biri okur mu
rafta bir sahaf gibi yavaş yavaş bunuyor

•

muzdarip olursunuz: çünkü bunlar hem fare
hem de kurt yapıyorlar; uğraşmayın zehir, fak
bu kırkbeşlik iğnesi nereden değer yâre,
nerden çıkıyor kuzum bu yüzlerce taş plak!

muzdarip olursunuz: zamanın çakalları
bütün bunları yemiş, size sade kemikler
beyhude eklemekler ve ahşap tutkalları
esritmeyen bir uyku, düşler ve delilikler..

Otis Tarda*

Sen beni en ziyâde bu ovada görürdün
Uçunca yeşertirdin ve ölünce çürürdün
Tomafil ve Dedete devirmemişti seni;
Endamlı bir şah gibi yaş nadasta yürürdün...

Şimdi bir Amon Ra'sın: rezil ansiklopedi
Ele vermiyor senin güneş vurmuş gölgeni
Bu hurufat üstünde tünemiş olman hüzn,
Ve hüzn ovalarda tükenmiş görmek seni..

* Toy. - Uçabilen en ağır kuştur. - Bir metre ve onbeş kiloyu bulur. - Kı
Avrupa'da tamamen, - Türkiye'de hemen hemen - yok olmuştur.

Gitmek Bilgileri

- "Ne kaldı sanki bize güzdeki sađanaktan."

22

"Eskimiş ahřaplarda usulca bunamak"tan,
eski bir dostmuř gibi sözedenlerden sakın.

Ona manevra derler; ki gülgün bir baharı
anlamaktan uzaktır... yazı geniş bir ağrı,
ve geniş bir řapkayla yasaklar savaraktan
riyâkâr bir güneře indirenlerden sakın.

Erme, yârin bahçesi en hayâlli yerinden
dökülen sırra benzer, ki yalancı teninden
kadife suyu yırtan kayalıklar görünür:
bir yön olsun kayığa bildirenlerden sakın.

Korkma aşkın usulca yürek yakınlarına
sokulan çaşıtından, çünkü hayat iridir
ki coşkunun enseni sarsan akınlarına
çürüyüp düşmeklere hatta dayanabilir.

Ki ikidir gövdesi o yekpâre hayatın:
mavi bir göl olmakla mavi bir atmacanın
attığı bir tosbağa olmak farklı değildir.

Çünkü keskin taşlara çarparak parçalanmak
elbette bataklık dolu bir sırçadan iyidir.

Giderken ko açılın şerha şerha yaşamak,
yılanlar sinebilir ola ki tenhasında
yine de o pür-ferah hanların kapısında
sen senin yükletini indirenlerden sakın.

.

Şehirden İndim Dağa

Bir kartal uyanır da derin bir yara konar:
Kızgın günün bindiği terli bir attır ova
Sızar kanın içine, yaz kendini doğrular;
Vecdini reçineler büyük tapınak doğa...

Biz bir ağaç dibinde, köknar ama daha çam
Tasvirlerle dalarız, ayrıntıyı öğütür
Biz buraya gelirken yeşil eriktir akşam,
Biz yanına varınca kırılır kütür kütür

Şehir eski peksimet; dolar çıkına yürür
Çukurunu doldurmaz kalbin korkulu tepe
Bizi çiğner patika, sonra geri tükürür:
Konserveler eskimiş, arkadaşlar sünepe...

Acûze

Alçakça vermutlardı maşrapayı kirleten
çok kötüydü kadınlar, türküler söylediler

masanın etrafıçin biz kahve ısmarladık:
onlar biraz müşteri ve tiner söylediler

kırmızı damarlılar ve mor gözyuvarlılar
eğilip üstlerine bir şeyler söylediler

kumaşları gerdirip necîs ruhu kapattık,
püskürük yaramıza merhemler söylediler

ne ederdik kokunca ya onlar olmayaydı:
kaybolmuş kirlilere adresler söylediler

en telve günahlara sarınıp da ölmüşken
kalanımız sâf durup mevlidler söylediler

gayrimenkul rehnine köleleri şerhettik
defterdarlar, savcılar, vekiller söylediler

antuvandan şişliye mendil düşürdü matild:
bayatlamış et kokan sergiler söylediler.

Eminönü

-Yoksul koyun çobanlarının bina yükseltmekte
birbirleriyle yarıştığını gördüğünde...-

Pis iskele vaktinde daha, daha muzaffer
şeytan bizden çok önce yarışı tamamlıyor
Şehit İlker Karter'i yüzdürecek kadar ter
hiçbir kalbi yumadan lâğımlara damlıyor

suya çıma denk düşmez bu berzah saatmda
büyük bir makas ile yorgun bir gül çelişir
çelişir akşam vakti kıskanç koltuk altında
eskimiş somunlarla kalmış bir toplu şiir

ki leğen güllerinin başucunda martılar
çığlık çığlık cinayet, gagalarımız temiz
yakamızda pörsümüş bir çiçektir Üsküdar
ona siyah biralar, gübreler getiririz

ve dökeriz dibine bizi aydıran ruhun,
katranlı denizlerde kırkbin çocuğa karşı
semizlerken Sirkeci, tuneller ucun ucun
yaklaşır kana doğru çarşıların bağıışı

nihayet ay vaktinde belki çıkar haremde
şiiir sürgün sultandır, bir veremli beslenti,
ziyâde kıymık toplar senin narin teninden
ey kan gibi fışkıran erguvanların kenti!

göl kenti! bil ki ölüm gülün ta kendisidir!
biz sessizce biterken şiddetle vurur davul
gül üstünde bu zehir yaygın ikindisidir,
insanın ve kentlerin... bilir buna İstanbul.

Beyzâde'ye Dağları İşaret Ediyorum

Hiç bir şeyi Efendim almayın yanınıza:
Yarinizin tûlbendi, kırbalar, veya katır.
Çünkü benzer her şehir kana girmiş bir kıza;
Her nesne o âfetten bir cilve hatırlatır.

Ağlamak

Hangi tele vurunca böyle hıçkırabilir
Güneşi kanadında taşıyan büyük melek
Senin ince gönlünü hangi kış kırabilir,
Ey sırma nakışında sarkıt duran kelebek!

Yaz, bütün binalara birden geldiği zaman,
Kanın gelişi gibi tıkalı bir damara,
Ilık bir sükûnetle sarmalanır uyuman;
Narin bir kadifeyle kaplanır derin yara

29

Ağzın artık yanıyor. Artık anlatmayalım,
Kim bu ağır şeyleri böylece diyebilir!
Demirden kapıları neden ıslatmayalım,
Ta çürüsün çürüyen; evet çürüyebilir!

Gözyaşların geçiyor keskin kayalıkları,
Şiir haddi olmayan bir denize varıyor
Gözlerin, en dipteki gümüşî balıkları,
Suvarıyor gözlerin, ve yüzün ağarıyor...

Elveda Çınar

Solgundur dudaklarım. Bir deniz bitişiğı,
Gümbürtülü ellerde benim şanlı naaşım.
Kırmızı istimlerden doldurdum bu ibriğı;
Son şiirler döküldü, artık bitti savaşım.

Bir ricat sesi geldi, bir ışık eksilmesi,
Tam bıçak parıldarken karanlığa büründü
Geçkince bir karının kayıp elmas küpesi:
Dünya, tufan sonrası daha rezil göründü.

Böylece saldıım kuşlarımı, biliyor musun?
Öfkeli sözler gibi uçuşsunlar istedim.
Ne uyukum sudur artık, ne de ellerim yosun,
O sağır kayaların oynaşına imrendim.

Senden günler havalanır, senden gölgeler iner;
Meyus yazgıma benzer, bir yanıyla öksüzdür
Ki bana duâlar et, her sürgün bir gün gider
Kısa günler üstünde tek sözler ölümsüzdür.

Böylece gider devran: gün doğar, gün tutulur
Ovalar tütsülenir: Buğday, Darı, Saçı, Nar.
Fıtrat ki, bir beşikte sessizce uyutulur
Muharip şiirlerdir, kalır; elveda Çınar!

Kervankıran

Yürüsün eşkin atlar: beyim ne güzel dersin!
Hemi de uyansınlar bezirganlar uykudan...
En sondaki hörgücü fakat kim esirgesin,
Bir öksüz sıpa gibi takip eden korkudan..?

Lâmba

Güneş asılsız çıktı. Ve ışıklar tükendi
İkimiz de titreyen fitillere kapandık
Tahtını kurmak için gözlerini beğendi;
Ağırladık geceyi, konuk ettik ve andık...

33

Uyu. Yediveren gülleri bahçemizdedir,
Ve sevdan arsız sarmaşıklar gibi içimde
Dertlerimiz, ya uzaklarda bir denizdedir;
Ya saçlarından sonra unuttuğum mevsimde...

Az sonra avuçların uyanacak. Ve sesin,
Bir çiçeğe su gibi üstüme dökülecek
Ama bırak, bırak ta içten-içe titresin:
Şu küçücük lâmbanın nesi var götürecektin?..?

Tevellüd 1326

Kalan boşluk çukurda genişliyor gitgide,
Artık ne Avcı Memed, ne kıtlık görülmüyor
Göğsünde yumru gibi acıyla doğdun Dede,
Amma bütün acılar seninle gömülmüyor!

Gün Kavuşsun Diyerek

-Mayısta gelen için-

Gün kavuşsun diyerek diniyormuş, anladık
yüzümüze ham güller bulaştıran sonbahar
ne de ince yaralı, ne çapkınca ayrıldık:
suda bir kalem gibi kırdı bizi intihâr!

âh neyi diriltirdi avcunu hohlayışın,
neleri kıracaktın sütkesiği dışında!
bulurdu beni oysa ıpıssız ağlayışın,
bir şahmaran uyurdu sevgilim deyişinde...

yaşamak böyle soğuk ve böyle çürümüşken,
yetmiyor aynaların fısıldadığı masal!
gel, omzuna abanmış yaralarla övünge,
gel içimde biriken encâmını geri al!

bir ak dalga geçseydi bu kırmızı limandan,
-yeşil sular üstünde seni getiren gemi-
mor ipekler çekerdim ay'la senin arandan,
gümüşlerle sarardım kırılğan ellerini;

benim bir tek ölümüm yetseydi çağırmaya
ey çaresiz bakışlı, ey zıpkın gözlü, seni!

.

Sâdık

Avluları çeviren ölgün tozdan belliydi:
atlara bakışında sütun boyu iktidar
dört duvara çivili aslanlardan biriydi.
kızgındı kanlarının değdiği yere kadar.

Beysiz ikindilerde hanımından geriye
çok teşne ve çok beyaz bir kısrak kalıyordu:
bu çarpardı içinde yürek duran deriye,
yoksa gümüş kamçılar kabartamaz diyordu.

Bu öyküler böyledir; bir efendi, bir duvar...
O var diye atları çok zaman geri sürdük
sonra erdik en kanlı, en turunç dala kadar
hepimiz bazı bazı bir efendi öldürdük.

2. Glosolali

37

██████████

4-11-68

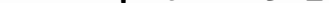
— [REDACTED] —

Wavelengths of 1000 nm and 1500 nm

WUOLAH

● ● ● ● ●

4.0 **[REDACTED]**

— 11 —

Cirit

Atařta kavlamıř deęneklerine,
terlerin merdâne g mleklerine,
atlarına git.

.39

Sustur řu kalbini. Ustalar bakır
d vs n camlarından gam ağır ağır,
kapıdan kilit.

S de d ş doldurur eski sarnıcı:
uyursam g ğerir ellerim gıcı,
y reęim pelit.

Bu vahşi itlikten bıktım kanayı
kanayı uyansın mutumun tayı
bařlasın cirit!

Kapı

Bana biraz soğuk su, belki biraz meyve sun
ve biraz barınayım yolum ziyâde uzun

kim kışı çıkaracak; bu duman, bu kasırga
bu pelte siyahlıktır çökmüş göğsüme yoğun

evet ilk kez bakmadım ve ilk vermeyeceksin
ama daha bitkinim sen ey iki doğunun,

40

iki batının rabbi, rabbi yüzüm döndüğüm
yapıların, yönlerin, taşların ve yosunun

bir ağaç yapraklanır sonra bir bit berhava
pırıltı kuşçukları, sen ey bana da dokun!

dokun da çekilmesin bu eter bulaşığı,
bu bengisu ışığı, bu kerpiçler, bu sütun

bana biraz soğuk su, belki biraz meyve sun
ahı ben gidiyorum artık benimle bulun...!

Dair

-Arıbeyi'ne-

Anlama beñi dedim, beni asla anlama
Çünkü bu kertenkele taşımı oynatıyor
Atıyor iplerini kalbi zapteden yama,
Kama derin bir suda bir şeyi kanatıyor...

41

Bu ifrite ne desem: zihnin yumuşakçası,
Yaralı bir sandal mı aklımı paralayan?
Ah sakın ve sarışın, gönlün akça-pakçası,
Zümrüt topuklu iğnem, birazcık daha dayan!

Dayan ki entarisi benzin yeşili kuma,
Öteki harmaniye bürüneni kırmasın;
Kırmasın avizeyi bu uluma, uyuma;
Azısı yalım yalım tazılar uyumasın!

Ki çadırı kuranda elbet koruyan vardır,
Vardır menekşelerin döküldüğü bir vâdi
Anahtar muhteşemdir, ve mazgallar hünkârdır
Kıran kırana yavuz, vurulan akıl-balığ...

Böylece paltosuna bürünen hikâyenin
Sıcak yakası elbet tütüne bulanacak
Değneğini arzında beyhude kıran, senin,
Senin de çarıkların, ya da ruhun olacak!

Eğerçi Bellisin Benim Katımda

13

Sıkça geliyorsun, at sıkışıyor
öyle hızlı hızlı, öyle mülâyim
sanrıysan, ırlayıp bu mavileri
parıldayan kim?

kaldır dayanmanın ağır gürzünü
aç tavus yumuşak tüyünü bir bir
çok taşlar berhava eyle benimle:
çok benle şiir....

Çakırtেকে'de Hüzün

Yaz gelince adada koşuşturan tazılar
uykulu bir hayali kovalarlar bilmezler

gerdanları kınalı yeşil kuşlar uçuşur
ak pirinçler yüzdürür dolu arklar bilmezler

১১

tilkilerin destanı benim kendi destanım
mağrur olur kangallar, doru atlar bilmezler

kuzum yayla serindir, kepenekler pek kuru
kümbetlerde uluyan ak rüzgârlar bilmezler

sakız çiğner ağzını bütün bahara açar
fistanda uğuldayan sevdâlılar bilmezler

senin derdin içime bir kor salar bırakır
tosbağalar, enikler ve kirazlar bilmezler.

Dipte

Ince bir söz geziyor havuzların içinde
bir balık iskeleti yüze vuruyor bazen
yavaşça düşen bir tüy oluyorken birinde,
birinde çekirgeye dönüşüyor semâzen

bir kuğu boynu gibi daralıyor dağarcık
ben aynı kefedeyim, omuzlarım nilüfer
sırrımı ayan eden yedi yeşil kabarcık
gözümün bebeğinde bingıldıyor bu sefer

bu sefer çekilmiyor bu kurumuş krater
bu fânus bir yerinden çatlamış olsa gerek
öyle ki kan ellerim; öyle bağlı, öyle ter
bir kızıl ördek gibi dibe doğruldu yürek!

bulamaçlar içinde dönüp duruyor gece
beni senle koyuyor: pısırik mı pısırik
örselenmiş taşlara aksak vuruyor gece:
küheylanım yoruldu, göğsümün vezni kırık

bir sedef ayna için bunca kıyamet neden
hem neden kudurtuyor kösleri kan kokusu
ah bu suya bakarken ne geçirdin içinden
de böyle dalgalandı çürümüş gül tortusu

katlanır da katlanan nihâyet sönüverir;
yapraksız kiraz gibi ürperir ellerimiz
sular salı devirir: biter havuz, biter sen;
düşer tenhada aklın meyvesi bilemeyiz.

Unutmak

Ayna ayna de bana, söyle bana dolunay:
Hâfıza mı, ölüm mü, hangisi daha kolay?

-Ben ne duru karlarda beyazı beyaz gördüm,
Kanayan kanamıştı, yağan yağıp gitmişti
Umman -zülûf-karnaval...dallara doğru sürdüm,
Gözlerim karanlıktı, ay henüz dirilmişti!..-

Ayna ayna de bana, söyle bana dolunay;
Umman-zülûf-karnaval... Başka neler demişti?

-Sonra yine bir gemi, sonra yine bir gemi
Mor ağaçlar bitince deniz başlar gibiydi
Suyun siyah gözleri, suyun beyaz perçemi:
Görkemli ışıklarda gün yavaşlar gibiydi!-

Ayna ayna de bana, söyle bana dolunay;
Son sözleri hatırlat; hani kuşlar gibiydi...

-En nihayet bir büyü, ya da keskin bir diken
Patikalar bölündü, küheylanı ben vurdum!
Saçlarım sıırılsıklam, ey göğsümde biriken:
Bir daha kanasaydın ben de deniz olurdum..!-

Ayna ayna de bana, söyle bana dolunay;
Hâfıza mı, ölüm mü, hangisi daha kolay..?

Kuyu

Bulut düşer, ay düşmez; kova derin takılı
Ak bir cumba içinde ak bir ateş yakılı:
İçinde hâfızamın,
Sokulgan bir yamyamın
Kirazda bir kurt gibi mızrakları çakılı!

Bunak bir köprüdeyim: suya ermem gerekli,
Suya ermem gerekli; sular benden yürekli!
Su tafralı, görgülü,
Yüreğim bir su gülü,
Yüreğim kar üstünde kiraz gibi benekli.

49

Eğer ben ayna isem, bir taştır, havadadır,
Üstüme geliyordur; inattır, budaladır,
Ah keskin yarım benim,
Susanım, dinleyenim:
Âhır sözüm kirazlar gibi daldan daladır.

Ay benekli sarı ya, ay gönlümün narı ya:
Ben bu ayı salladım buluttan yukarıya;
Susuzdunuz, ben susuz,
Tüm kirazlar uykusuz,
Boş gökyüzü, boş soğuk: kova yarı yarıya..!

Sızmalar

1.

kaynar yüzde su.
yüz bulutlanır,
zorla unutulana yüze çıkınca.

2.

üç hâli taşın.
gamer sanır,
insan bu dönüşen töze bakınca.

3.

sonsuz kokusu
ancak Yusuf'un
bestil kesilince, alma kakınca.

4.

şiiir: anlarız,
anlarız, tûfek;
martini peşpeşe dize yakınca.

5.

bercestedir ki
benzer ölmeye,
çentikli olanı kalbe sıkınca.

6.

borandaki kar
sayılabilmez:
vurur beyaz bile kendi okunca.

7.

us kanar: tilki
mevlûç üveyik;
birçokvarolma'nın buzu sıkınca.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

3. Ŗi'rin Sana Anlattığı

Callahan about 1914

Bir Şiir Yazıyorum

Bir şiir yazacağım: tek kelime, tek özne,
Gökkubbe altındaki en geniş mavi hüzne
dair olacak.

İçinde bir ak sarkaç, bin renge gidip gelme,
Kakışma, sarı susma, sonra katı dinelme
sair olacak.

Terleyecek kan yürek kâğıda boncuk boncuk,
Ve o şiir bitince rahme düşen her çocuk
şair olacak!

Gına

.

Bu hüner ne beyhûde, ve ne nâfile kurgu!
O gidenin lehine, dedim, ne varsa bırak!
Nasılsa kırılacak bilediğin her burgu,
Kalbindeki o ağır, kesîf taş a çarparak!

56

İkinci kuytuları şol gönlünü açmaz ey!
Çatlar yüzün ağartan özün kırmızı narı,
Düşer şakî uyaklar; yollar karlı, katı, key!
Ora şiir inemez, gel ey içim avşarı!

Gel otur sundurması geniş çağ çardağında
Eğeri sat, aygırı; sat pusatı, gülü sat!
Kaldı ancak bir kırk temrenli sadağında,
Dile batır kendine, dile götür göle at!

Ey balkıtan kendini; karnından amber çıkar
Şiirin ölüsünden gelir bunca vâridat..!

Âsûde'ye Antoloji Hazırlarken

Bil ki kızım tüm bunlar hiç bir işe yaramaz,
Fakat başka bir şeyde bunları bulamazsın
İste güneş ve gülü; kuruş sahtedir biraz:
Annenin ısıyla dondurma alamazsın.

- "Hayır Usta! Ko gitsin yedi denizin dibi,
Ve kalbi anımsatan ağır aksak vezinler!
Dışarı çıkmalıyım; Davut, Malik, Hicâbi...
Akranlarım tâundan birer birer öldüler!"

- "Çök rahlene! Ve bırak, her şiirin özünde
Çakılı duran hançer taze kalbine girsin!
Artık senindir yıkım: şimdi acı çölünde
En ak ve sıcak kelimeni kurabilirsin..."

Şiir Kasılmaları

Yeni yunmuş taşlıkta yana düşmüş ellerin,
yelsiz bir yelken gibi omurgana kancalı
beklenmedik bir hançer ilerliyor çok derin
kanın gerek kesecek acılı bir kılcalı

sancı, dostum, her türlü kehânetten berîdir
ilk nebula gölünden hangi balık, kimbilir..?

•

Asaf Hâlet Çelebi

Asaf'ın hâletinden dalgalar vuran kıyı,
Cüneyd'in ürpertisi, ve *om mani padme hum*:
Çok yumuşak bir göle benzeyen o şarkıyı
Bir düşü karşılayan rıhtımda okuyorum.

Şair

"Şair. O'nun gözkapakları yok gibidir."

Hofmannsthal

Gece geç vakitlerde ihtiyaç hâsıl olur:
Gevrek ses erkeklerin boğuk konuşmaları,
Ve şuh kadıncıkların aşklarına payanda,
Ya çengi-çıplak şiir, ya zurna-fasıl olur.

61

Böyledir ma'teessüf mavi cigaraların
Maviş tütüşlerinde çakmak çakmak kafiye
Ruhun tutuk kurtçuğu arka bahçede solur,
Sonra sonsuz burgacı sonsuz gargaraların...

Ve ne gece tükenir, ne bürümcek heceler:
Hece çünkü hançeri içte tutan mor kapçık!
Biri söyler şiir ki, birini yedsin diye:
Mayhoş ye'se gripin, ruha birebir hapçık!

York Burnu'ndan kartpostal

Gam çekme ki sevgilim bu kanın arzuhâli:
kadanalar yollarda yalnız köpürmek için
yürür erken bahara badem kelebekleri
ölmek, ve gür şiirler beni öldürmek için.

Ve anlar ki ankalar, kapsamaz hiç bir uzak
ağır ağır yazmakla biten alımlı gülü
bir Haşim gönder bana, İstanbul'a iyi bak,
o şehre bin şiirin kemikleri gömülü...

Âşikâr Efendi'nin Şiiri Üzerine

Ömrün bütün eyyâmı biten ecre kadarmış,
Ovalar kadar hayat, bakdım hücre kadarmış
Gecenin ilk mısraı hâlâ pürüzlü mîrim:
Şi'rin pertev bakışı meğer fecre kadarmış...

Türkçe

"Siz hâlâ annenizin dilini mi konuşuyorsunuz?"

-Bir İngilizce Kursu ilânı'ndan-

Bağbancı! ben baharda Kafkule'ye giderken
Bağına bir cevheri verdim idi ne ettin
Mahzenine bakındım; mahzen boş, kova, dirgen...
Ben ona ne zorlukla erdim idi ne ettin

Ben onunçin habire belâlara katıştım
Ben onunla dellendim, ben onunla yatıştım
Yetmiş dilli yılanla yetmiş kerre çatıştım
Ne kibirli beyleri yerdim idi ne ettin

Tarhanaydı kuruttum ak damlarda unuttum
Çaylıklara bandırıp yaylaklarda soluttum
Eli sayıp yârımın eller üstünde tuttum
Yay gibi ankâlara gerdim idi ne ettin

Olmayınca olmuyor ne curalar, ne de tar
Çıkmıyor olmayınca kalbe tıkanan mantar
Çekmiyor içtekini çeliği çürük kantar
Hohladım da örslere verdim idi ne ettin

Kafiye

Şuuru çifteleyen bir azgın tay çıkıyor,
Zihninin pür siyâhından beyaz bir ay çıkıyor,
Birörnek tuğlaları diziyorum; ortaya,
Hem serin, hem aydınlık, yedi saray çıkıyor...

OĞLAK/EDEBİYAT/ŞİİR

Egemen Berköz / Yalnızlıklar! Yalnızlıklar!
Egemen Berköz / Çın Askeri Ali Devran
Enis Batur / Taşrada Ölüm Dırım Hazırlıkları
Lina Salamandre/Haydar Ergülen / Kabareden Emekli
Bir 'Kızkardeş'
Özkan Mert / Bir Irmakla Düello Ediyorum
. İzzet Yasar / 'tün Eserleri
Hulki Aktunç / İstiraplar Ansiklopedisi
İsmet Özel / Geceleyin Bir Koşu
İsmet Özel / Evet, İsyan
İsmet Özel / Cinayetler Kitabı
İsmet Özel / Cellâdına Gülümserken
İsmet Özel / Şiir Okuma Kılavuzu
Sylvia Plath / Üç Kadın

OĞLAK/EDEBİYAT/RÜYA

Adalet Ağaoğlu / Gece Hayatım
Asiye Hatun / Rüya Mektupları

OĞLAK/EDEBİYAT/İLK YAPITLARI

Cem Atbaşoğlu / Ars Longa Bahar Kısa
Tuna Kiremitçi / Ayabakanlar
Gülâyşe Koçak / Çifte Kapıların Ötesi
Ersin Salman / Misafir Terlikleri
Nur Nakkaş / Nefes Darlığı
Doğan Yarıcı / Evlâ
Ümit Ünal / Amerikan Güzeli

OĞLAK/EDEBİYAT/ROMAN

Ahmet Mithat Efendi / Jön Türk

Zafer Hanım / Aşk-ı Vatan

Adalet Ağaoğlu / Ruh Üşümesi

Adalet Ağaoğlu / "Fıkrımın İnce Gülü"

Nahid Sırrı Örik / Kıskanmak

OĞLAK/EDEBİYAT/HİKÂYE

Adalet Ağaoğlu / Sessizliğin İlk Sesi

Doğan Yarıcı / Kemik

OĞLAK/EDEBİYAT/ELEŞTİRİ

Fethi Naci / 40 Yılda 40 Roman

OĞLAK/EDEBİYAT/MEKTUP

İsmet Özel-Ataol Behramoğlu / Genç Bir Şairden

Genç Bir Şaire Mektuplar

OĞLAK/EDEBİYAT/ANİ-BİYOGRAFİ

Nahid Sırrı Örik / Eski Zaman Kadınları Arasında

OĞLAK/EDEBİYAT/OYUN

Namık Kemal / Vatan yahut Silistre

SÜLEYMAN ÇOBANOĞLU

1967 yılında Afyon'da doğdu.

"Bir yaşımda kaybettiğim annemin eksikliğini, bir lütuf kapattı: Dedem. Onunla, yörüklüğü ve kelâmın hallerini kavradım."

İş Bankası'nın "Köyümüz" gazetesine yazdığı bir yazı ödüllendirildiğinde on yaşındaydı. Köyündeki ilkokulun ardından tamamen yatılı okudu. Liseyi beş, İzmir İİBF'yi dört buçuk yılda bitirdi. 1990 yılında Türk Dil Kurumu'ndan bir şiir ödülü aldı.

"Yalnızca şiir yazdım. Dergâh'ta ve nar:'da yayımladım. Başkaca hiçbir renk yok. Ve ben bu tekdüze tosbağalıktan ateşin bir şiir çıkarmayı kuruyorum, yalnızca bu."